

Economisch en recreatief beleid

Gemeente Vught 2023-2032

Voorwoord

Voor u ligt het eerste economisch en recreatief beleidsplan van de gemeente Vught. Het plan is tot stand gekomen met behulp van ondernemers en andere belanghebbenden in Vught en geeft de speerpunten en acties aan voor het economisch en recreatief beleid voor de komende jaren.

Met dit beleidsplan zet de gemeente Vught in op het samen met haar partners werken aan een toekomstbestendige economie¹. Dit doen we door onze ondernemers ruimte te blijven bieden. Daarnaast zetten we in op het versterken van de economische gebieden van Vught, Helvoirt en Cromvoirt. Tegelijkertijd zijn we ons bewust van de andere grote opgaven waarvoor wij staan, zoals de woonopgave en de energietransitie.

De essentie van dit economisch en recreatief beleidsplan is een realistische, uitvoeringsgerichte en concrete aanpak die bijdraagt aan de veerkracht en toekomstbestendigheid van de economie van onze gemeente.

We zijn er trots op dat het beleidsplan in constructieve samenwerking met onze ondernemers en organisaties tot stand is gekomen. We geloven dat we door een actieve samenwerking, wederzijds begrip en breed gedragen ambities de doelstellingen van dit plan succesvol kunnen realiseren. Met deze eerste beleidsontwikkeling voor economie en recreatie hebben we veel geleerd van en over de Vughtse ondernemers en organisaties.

Nu wij dit eerste beleid met elkaar hebben vormgegeven, gaan we hierna ook voor het eerst gezamenlijk uitvoering geven aan het actieplan. Ook hier zullen ondernemers en gemeente van en met elkaar moeten leren en groeien om samen tot een toekomstbestendige, bloeiende economie te komen. In de komende jaren zullen beide partijen zich met voortvarendheid en enthousiasme inzetten voor de realisatie van onze ambities.

Mede namens het college van burgemeester en wethouders,

Wethouder Mark du Maine

¹ In dit beleidsstuk wordt vaak de term “economie” gebruikt. Waar we het over economie hebben, hebben we het ook over onze recreatieve sector.

Inhoud

	Voorwoord.....	3
1.	Inleiding.....	5
2.	Kerncijfers.....	10
3.	Dienstverlening	15
4.	Recreatie	20
5.	Winkelgebieden	24
6.	Bedrijventerreinen.....	28
7.	Buitengebied	32
8.	Actieplan 2023 – 2026.....	36

I. INLEIDING

I.I Achtergrond

Onze economische toekomst: op weg naar 2032

We zien dat onze economie in verandering is. Er zijn ingrijpende ontwikkelingen die zorgen voor nieuwe economische kansen en uitdagingen. Denk aan de woningbouwopgave, digitalisering, de transitie naar een circulaire economie en duurzame mobiliteit. Deze ontwikkelingen raken alle sectoren en verdienmodellen. Corona raakte onze economie onevenredig – kijk bijvoorbeeld naar de detailhandel tegenover de bezorgeconomie – en zorgt voor een nieuw vertrekpunt. Daarom gingen we op zoek naar ons gezamenlijke economisch en recreatief perspectief voor 2032.

Beleid gaat over wat we willen bereiken in de toekomst. Dit beleid toont bovendien onze economische kracht – het potentieel dat we nu al hebben. Het is ons in dit traject duidelijk geworden dat onze ondernemers creatief en wendbaar zijn. We zien hoe sterk het midden- en kleinbedrijf (mkb) is als motor van onze economie – we hebben makers in huis en een sterke detailhandel. En we hebben prachtige, soms zelfs internationaal opererende ondernemingen. Als gemeente willen we die economische kracht behouden en waar mogelijk versterken. Wij hebben daar een belangrijke rol in te vervullen, samen met ondernemers en organisaties in onze gemeente. Voor onszelf zien we een rol als verbinder en facilitator, zodat ondernemers kunnen bloeien.

De sector toerisme & recreatie is één van de kansrijke economische sectoren waar Vught op inzet. Vught is aantrekkelijk voor inwoners en bezoekers vanuit de regio, maar ook steeds meer voor toeristen. Onze ligging dicht bij 's-Hertogenbosch en aan de Loonse en Drunense Duinen maakt dat we ook voor een steeds bredere doelgroep aantrekkelijk zijn. Vught is een gemeente met veel natuur, erfgoed en cultuurhistorie. De recreatieve sector biedt dan ook veel kansen voor nieuw ondernemerschap en werkgelegenheid. Bovendien trekken we door het versterken van deze sector meer bezoekers die bijdragen aan de naamsbekendheid, het voorzieningenniveau en het vestigingsklimaat van Vught.

Dit economisch en recreatief beleid geeft aan welke ambitie de gemeente heeft en hoe wij hier uitvoering aan gaan geven. Er zijn keuzes gemaakt, keuzes die de economische ontwikkeling moeten stimuleren en er voor moeten zorgen dat de economie robuust is en bestand is tegen pieken en dalen die zich ook in de toekomst voor zullen blijven doen. Met onze dienstverlening ondersteunen wij alle ondernemers in Vught bij deze ontwikkelingen; van de grote sectoren zorg en defensie tot de zzp'ers in de zakelijke dienstverlening.

I.2 Participatie

Dit economisch en recreatief beleid is tot stand gekomen in samenwerking met vele stakeholders: ondernemers uit een groot aantal sectoren en verschillende economische gebieden, ondernemers- en brancheverenigingen en vertegenwoordigers uit de cultuur- en erfgoedsector. De opbrengst van deze bijeenkomsten en gesprekken hebben in combinatie met bestaande (lokale, regionale en nationale) kaders en diverse rapporten geleid tot een analyse, een gedragen beleid en een actieplan voor de Vughtse economie. Ook tijdens de uitvoering van dit beleid blijven wij in gesprek met onze ondernemers en recreatieve organisaties over de voortgang, actiepunten en resultaten van dit beleid en de eventuele behoefte aan bijsturing.

Individuele gesprekken

Om een goed beeld van de Vughtse economie en recreatieve sector te krijgen voor de beleidsnotitie, zijn ondernemers en collectieven gesproken over hun uitdagingen en toekomstvisies. Met een vijftal ondernemers en zes ondernemerscollectieven hebben wij begin 2022 gesprekken gevoerd.

Vijf werkbijeenkomsten voor belanghebbenden

In september en oktober 2022 is onder leiding van de Vughtse onderneming TDK Tekst een vijftal interactieve bijeenkomsten georganiseerd. Hiervoor zijn de ondernemers en organisaties uitgenodigd via onze communicatiekanalen, per brief, op wijnvught.nl en via de ondernemerscollectieven en brancheverenigingen. Bij deze vijf bijeenkomsten waren in totaal 84 geïnteresseerde inwoners, ondernemers en organisaties aanwezig.

Per economisch gebied (winkelgebieden, bedrijventerreinen, buitengebied en recreatie) hebben wij in de eerste vier bijeenkomsten signalen opgehaald over de korte en lange termijn uitdagingen die de deelnemers hebben en tegemoet zien. Daarnaast hebben wij gesproken over de kansen die zij zien en waar de gemeente op in zouden moeten spelen.

Tot slot hebben wij een terugkoppelingsbijeenkomst gehouden om te laten zien welke input voor het beleidsplan is opgehaald en om te controleren of de belangrijke onderwerpen uit de bijeenkomsten zijn meegenomen. Wij hebben met de aanwezigen besproken welke acties prioriteit vereisen en waarom. Deze input hebben wij meegenomen in het actieplan van dit beleidsstuk.

Digitale enquête onder inwoners en ondernemers

Naast de bijeenkomsten hebben geïnteresseerde inwoners, ondernemers en organisaties de mogelijkheid gehad om in dezelfde periode van september en oktober 2022 digitaal hun input te geven. Hierop hebben wij nog negentien extra reacties ontvangen via wijnvught.nl

I.3 Doelstelling

Dit economisch en recreatief beleidsplan geeft de visie op en de aanpak van de economie van Vught als geheel. Welke gebieden en sectoren daarbij bijzondere aandacht verdienen en welke rollen daarbij zijn weggelegd voor de gemeente en voor ondernemers. Met dit beleid geven wij helderheid over de koers van de gemeente. Dit biedt onze ondernemers houvast bij het nemen van toekomstgerichte besluiten over hun onderneming.

De gemeente en ondernemers zetten zich in voor een versterking van de economische positie van Vught. Verbetering van het ondernemersklimaat voor het Vughtse bedrijfsleven staat daarbij

op de eerste plaats. Tegelijkertijd zijn ruimte en capaciteit beperkt, terwijl specifieke thema's aanvullende inzet vragen. Algemeen streven is het behoud van voldoende ruimte voor bedrijvigheid en werkgelegenheid met een realistisch, concreet en uitvoeringsgericht plan dat direct bijdraagt aan de veerkracht en toekomstbestendigheid van de economie van Vught.

De recreatieve sector kent een eigen identiteit met bijbehorende instrumenten die bijdragen aan een florerende recreatieve sector. Vooral het verbinden van en communicatie met en over de bestaande spelers maakt deze sector krachtig. Wij gaan hierbij dus uit van de eigen kracht.

Gemeente en ondernemers zijn wederzijds aanspreekbaar waar het hun rol betreft in het beleid. Dit beleid is geen doel op zich, maar een leidraad aan de hand waarvan het continue gesprek en de samenwerking tussen gemeente en ondernemers op dit gebied wordt voortgezet.

Dit economisch en recreatief beleid is als richtinggevend kader voor de samenwerking tussen gemeente en ondernemers een startpunt. De visie zelf benoemt reeds een aantal speerpunten en acties. Gemeente en ondernemers zullen die gedurende de looptijd van de visie van uitwerking en prioritering voorzien aan de hand van het actieplan. Ook zullen wij tussentijds bijsturen waar nodig.

I.4 Opbouw

In hoofdstuk 2 “Kerncijfers” volgt eerst een korte schets van feiten, cijfers en relevante ontwikkelingen die effect hebben op de Vughtse economie.

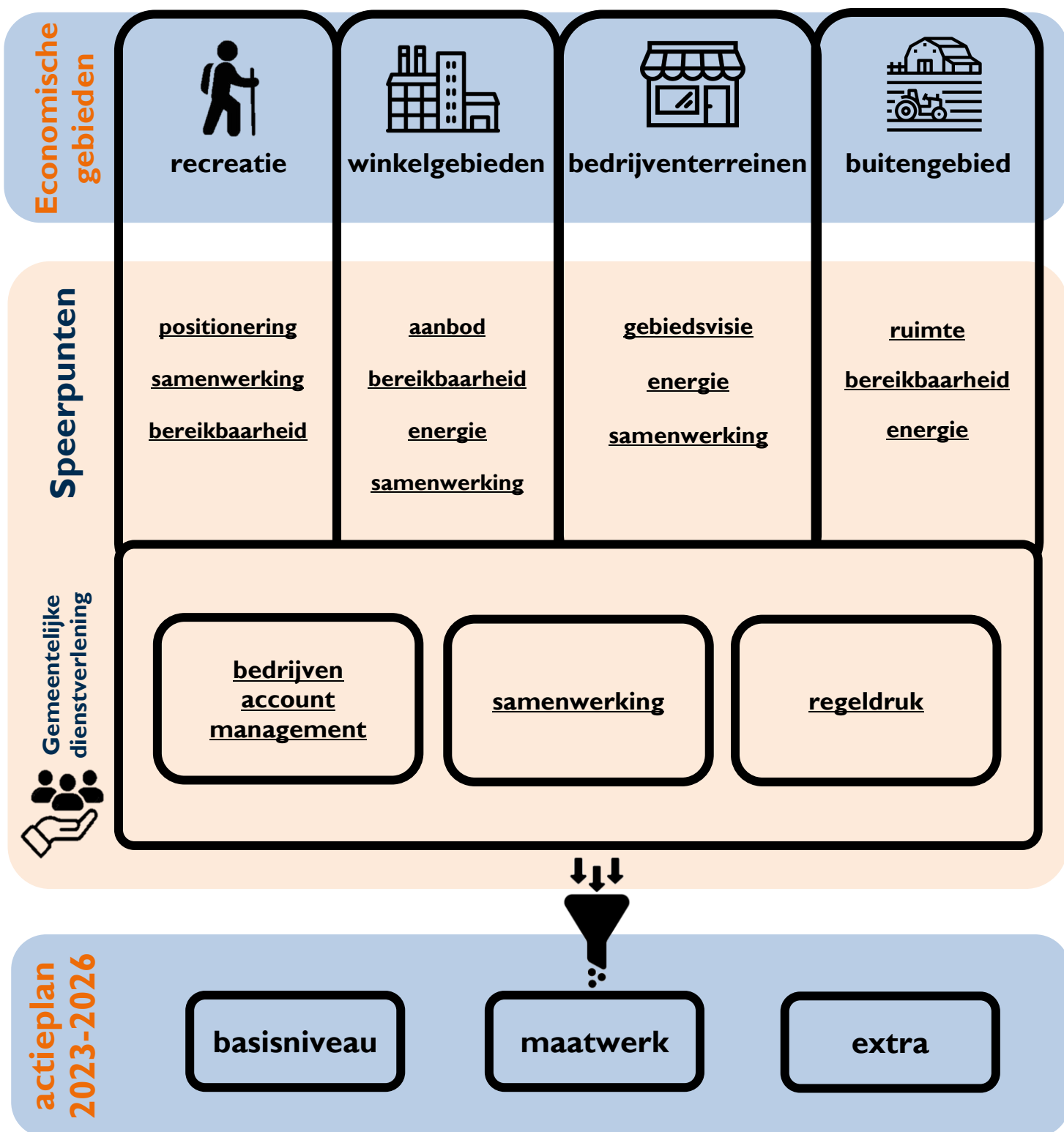
Hoofdstuk 3 “Dienstverlening” gaat over de visie en acties van de gemeentelijke dienstverlening voor ondernemers. Als gemeente hebben wij een brede dienstverlening richting alle sectoren.

De hoofdstukken 4 tot en met 7 handelen respectievelijk over “Recreatie”, “Winkelgebieden”, “Bedrijventerreinen” en “Buitengebied”. De ondernemers in deze economische gebieden hebben vaak een overeenkomstig profiel, waardoor zij dezelfde uitdagingen kennen. Ook hun locaties kennen overeenkomstige uitdagingen. Deze hoofdstukken bestaan uit een beschrijving van de huidige situatie en de uitdagingen die deze economische gebieden wachten. Vervolgens gaat de gemeentelijke visie in op de mogelijkheden om deze economische gebieden toekomstbestendig te maken. Bij de visie behoren ook acties die in de paragrafen “Wat gaan we doen?” zijn uitgewerkt. Deze acties richten zich op gebiedsgerichte dienstverlening die wij als gemeente uitvoeren.

Ten slotte zijn de acties uit dit beleidsstuk in hoofdstuk 8 “Actieplan” bijeen gebracht. De meetbaarheid en planning van deze acties zijn in dit hoofdstuk uitgewerkt en de acties zijn in drie prioriteiten niveaus ingedeeld.

1.5 Beleid in 1 oogopslag

Dit is een grafische samenvatting van dit beleidsstuk. De vier economische gebieden zijn in de gelijknamige hoofdstukken uitgewerkt met speerpunten. De gemeentelijke dienstverlening hangt over de vier gebieden heen. Per speerpunten zijn acties geformuleerd die samenkomen in het actieplan 2023-2026.

2. KERNCIJFERS

2.1 Economie

2

**15.241
banen**
**3.490
bedrijven**

Detailhandel
331 verkooppunten

7% leegstand

 lager dan regionaal

Bedrijventerrein
**23 ha
bedrijventerrein**

0% leegstand

 lager dan regionaal

Sectoren

zakelijke
dienstverlening
43,8%
collectieve
dienstverlening
21,4%
industrie
13,7%

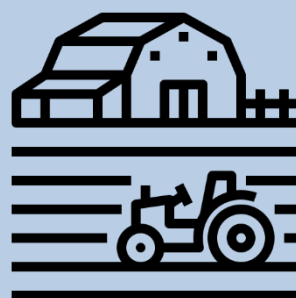

Reisafstand
gemiddeld 23 km
Vught → werk

**17,1% werkt in
eigen gemeente**

Buitengebied
2.035 ha landbouwgrond

87 landbouwbedrijven

² CBS Statline. (2022) *Landbouw; gewassen, dieren en grondgebruik naar gemeente*
<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/80781NED/table?dl=6326A>

² Stec Groep. (2018) *Rapport prognoses bedrijventerreinen en kantoren*

² Provincie Noord-Brabant. (2019). *Leegstand bedrijventerreinen*
<https://noord-brabant.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=b4b277f94cdd4d9cb20d6e637a1a93>

² CBS Statline. (2022) *Banen van werknemers naar woon- en werkregio*
<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/83628NED/table?dl=6326C>

² Kamer van Koophandel. (2021). *Bedrijvenregister - Bedrijfsvestiging*

² Provincie Noord-Brabant. (2019). *Leegstand winkelpanden*
<https://noord-brabant.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=b4b277f94cdd4d9cb20d6e637a1a9344>

2.2 Recreatie

3

Iconen

- DePetrus
- Nationaal Monument Kamp Vught
- Fort Isabellakazerne
- De IJzeren Man
- De Vughtse Heide
- Kasteel Maurick
- De landgoederen
- Het Vughts Museum
- Zuiderwaterlinie
- Linie 1629
- Bernardus Golf
- Loonse en Drunense Duinen
- Van Gogh Nationaal Park

Websites in 2021

Bezoek Vught
58.815 bezoekers

Visit Brabant – Vught
2.512 bezoekers

Themaroutes

5 fietsroutes
16 wandelroutes

Ondernemingen

244 recreatieve locaties

Overnachtingslocaties

5 hotels
16 bed & breakfasts
6 kampeerlocaties

Doelgroepen volgens Leefstijlvinder

Stijlzoekers 20,8 % “Work hard, play hard”

- genieten van exclusiviteit
- luxe en comfort
- sociale activiteiten

Inzichtzoekers 18,1% “Kunst, cultuur en wandelingen houden je fit!”

- dingen leren en ervaren
- natuur en cultuur
- alleen of in klein gezelschap

Rustzoekers 15,1 % “Dichtbij huis is genoeg moois te zien”

- recreatie dichtbij huis
- geen drukte
- rustige activiteiten

³ Gemeente Vught. (2016). *Dit is Vught!*.

<https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site=vught&id=100018807>

2.3 Ontwikkelingen

In dit beleidsstuk benoemen wij welke rol wij kunnen spelen in ontwikkelingen die economische groei stimuleren of juist belemmeren. De belangrijkste ontwikkelingen die de Vughtse economie raken zijn:

Ruimte

De vraag naar ruimte neemt toe en de aard van het ruimtegebruik verandert. Dit wordt onder andere benoemd in de *regionale aanpak duurzame verstedelijking*, *regionale detailhandelsvisie*, *provinciale aanpak werklocaties* en in het *Vrijkomende Agrarische Bedrijven beleid*⁴ (VAB-beleid). Er is een forse druk op de ruimte vanuit allerlei functies waaronder wonen, voorzieningen, energietransitie, klimaatadaptatie en mobiliteit. Tussen de functies verliest bedrijvigheid vaak de aandacht. Een aantrekkelijke gemeente biedt voldoende ruimte voor wonen, werken en voorzieningen.

Energie

De energietransitie heeft over de volle breedte van het bedrijfsleven impact. Op dit moment is de industrie met 28% een van de grootste energiegebruikers in onze provincie.⁵ Ook de Vughtse ondernemers hebben of krijgen te maken met uitwerkingen van het klimaatakkoord van Parijs. Duidelijk is dat een energieneutrale industrie niet vandaag of morgen bereikt is. Met de *Regionale Energie Strategie (RES)* en de *Nota Klimaat en Energie*⁶ krijgt dit vraagstuk een regionale en lokale invulling en uitwerking.

Bereikbaarheid

Bereikbaarheid is voor de ondernemers in alle sectoren van groot belang. Bedrijven kijken namelijk naar hun verzorgingsgebied, met bijvoorbeeld het aantal arbeidskrachten of consumenten, maar ook naar de congestie en parkeergelegenheid in hun directe omgeving. In de *Mobiliteitsvisie* is een toekomstbestendig beeld geschetst van de Vughtse infrastructuur met speerpunten en acties. In Vught staan ook grote projecten op de rol op het vlak van rijksinfrastructuur, de verdieping van de N65 en het spoor, die effect hebben op het Vughtse bedrijfsleven en de recreatieve sector.

⁴ Het VAB-beleid dient nog vastgesteld te worden.

⁵ Provincie Noord-Brabant (2018) - *Energie en industrie*
<https://www.brabant.nl/onderwerpen/energie/energieneutrale-industrie>

⁶ De *Nota klimaat en energie* dient nog vastgesteld te worden.

3. DIENSTVERLENING

3. Dienstverlening

Voor de versterking van het algemene vestigingsklimaat zetten wij als gemeente in op een goede dienstverlening. De gemeentelijke dienstverlening waar het in dit hoofdstuk over gaat, is de dienstverlening die voor alle sectoren relevant is. Van zzp'ers tot de grotere werkgevers van onze gemeente zoals de Penitentiare Inrichting. Als we kijken naar de pijlers voor een goede dienstverlening van gemeenten volgens de mkb-vriendelijkste gemeente verkiezing van MKB Nederland, dan zijn dat: communicatie, regeldruk, bereikbaarheid en deskundigheid.

Waar de gemeente zich voorheen bezighield met de ruimtelijke invloed die zij heeft op de economie, verandert dit steeds meer naar een faciliterende en informerende overheid. De dienstverlening aan ondernemers werd in de afgelopen jaren uitgebreid met meer maatwerk bij tijdelijke financiële problemen door middel van de BBZ regeling, accountmanagement re-integratie voor de begeleiding van werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt en het bedrijvenaccountmanagement. Deze laatste is voor de ondernemers van grote waarde, omdat begeleiding gewenst is bij vragen van ondernemers. Deze vragen zijn vaak van complexe en gewichtige aard en daarnaast hebben zij ook effect op werkgelegenheid, ruimte en de voorzieningen in onze Vughtse samenleving.

3.1 Visie

Goede dienstverlening aan ondernemers

In 2021 is het bedrijvenaccountmanagement bij de gemeente Vught opgestart. Dit is de verbindende schakel tussen overheid en bedrijfsleven. In het coalitieakkoord *Een nieuwe start* staat dat de gemeente Vught in het kader van het bedrijvenaccountmanagement de bedrijven gaat opzoeken en kijken of er ondersteuning kan worden geboden en of er synergie met andere ontwikkelingen kan worden bereikt. Het uitvoeringsprogramma bij dit coalitieakkoord geeft verdere invulling aan het bedrijvenaccountmanagement: laagdrempelige toegang, bedrijvencontactloket, actief accountmanagement en contact met de ondernemers over o.a. regeldruk en werkgelegenheid. Met de acties in dit beleidsstuk vergroot de gemeente Vught haar dienstverlening. Het bedrijvenaccountmanagement gaat een belangrijke schakel vormen tussen ondernemers en de gemeente om deze acties uit te voeren.

Een belangrijk onderdeel van het accountmanagement is de ondernemersgerichte aanpak in het ondernemersloket. Hierin behartigen we de individuele vragen van ondernemers. We stimuleren de oprichting, doorgroei en het behoud van bedrijven en instellingen via kennisdeling vanuit de gemeente, maar ook vanuit de regio. Een actief bedrijvenaccountmanagement versterkt de samenwerking tussen ondernemers en legt daarnaast verbindingen in de samenwerking tussen ondernemers, onderwijs/arbeidsmarkt en overheid.

Veel ondernemers ervaren de regeldruk als hoog en procedures zijn vaak lang en complex, zo blijkt uit het onderzoek *MKB-vriendelijkste gemeente 2020-2021*⁷. Het verbeteren van de dienstverlening en het zoveel mogelijk beperken van regeldruk geven ondernemers ruimte. Dit gaat ook op voor de extra regels in een crisissituaties zoals de voorbije jaren met Covid-19. Hoewel er voor een groot deel nationale wet- en regelgeving bestaat (en hier niet vanaf geweken kan worden), ligt ook een deel van de verantwoordelijkheid bij de gemeente.

⁷ VNO-NCW (2021): *MKB-vriendelijkste gemeente 2020-2021*
<https://www.mkb.nl/mkb-vriendelijkste-gemeente-van-2020-2021>

Ruimte voor ondernemers

Vught wil een goed ondernemersklimaat creëren. Een belangrijk onderdeel daarvan is het behouden van ruimte voor ondernemers. Landelijke cijfers geven niet het beeld weer hoe de Vughtse economie er over tien jaar uitziet en welke ruimte dit lokaal in gaat nemen. Om een beeld te krijgen van de lokale ruimtebehoefte van de economie moeten wij weten wat de ruimtevraag is voor de komende tien jaar van onze ondernemers. Dit gaat op voor al onze economische gebieden; de ondernemers op de bedrijventerreinen of die zich daar willen vestigen, de ondernemers in de winkelgebieden en in het buitengebied. Per economisch gebied volgen daar andere acties op.

Goed georganiseerde ondernemers

Voor een effectieve samenwerking tussen gemeente en het bedrijfsleven is een georganiseerd bedrijfsleven onmisbaar. Sinds 2021 vinden er structurele overleggen plaats tussen verschillende ondernemerscollectieven en de gemeente. Hiermee houden wij beter de vinger aan de pols bij de ondernemers en andersom.

Er zijn ambities, deels voortkomend vanuit het bedrijfsleven en deels vanuit de gemeente, om de organisatiegraad van ondernemers te verbeteren. Eén van de voordelen van collectiviteit is het behartigen van de belangen van de ondernemers. De ondernemers signaleren problemen en knelpunten van algemene aard en gaan hier het gesprek over aan met de gemeente. Door middel van een aantal thematische of gebiedsgebonden collectieven worden de ondernemers zo goed mogelijk vertegenwoordigd.

Aantrekkelijk werkgeverschap

Vught wil haar lokale talent behouden. Voor de toekomstbestendigheid van onze arbeidsmarkt is het belangrijk om de volgende generatie werknemers vroeg met de werkgevers in Vught in aanraking te laten komen, om ze kennis te laten maken met het Vughtse bedrijfsleven. Een goed middel hiervoor zijn stageplaatsen. Landelijk bieden stagebedrijven talentvolle stagairs in de helft van de gevallen een vaste positie aan en de helft van deze aanbiedingen wordt aangenomen, zo blijkt uit de Nationale Stagemonitor⁸. In een tijd van krapte op de arbeidsmarkt wil de gemeente ondernemers ondersteunen in hun zoektocht naar personeel. Hiervoor willen wij met ons bedrijvenaccountmanagement de verbinding stimuleren tussen de ondernemers en het onderwijs om meer stageplaatsen in onze gemeente te krijgen.

Als gemeente hebben we veel waardering voor onze lokale werkgevers. Niet in het minst, omdat zij vaak meer voor de lokale samenleving betekenen dan alleen banen verschaffen. De bijzondere verhalen, initiatieven en ervaringen die wij vanuit het bedrijvenaccountmanagement vernemen, willen we extra positieve aandacht geven.

⁸ Studentenbureau (2019) – *Nationale Stagemonitor*
<https://www.studentenbureau.nl/download-stagemonitor>

3.2 Wat gaan we doen?

Goede dienstverlening aan ondernemers

- Communicatie over gemeentelijke projecten die ondernemers raken
De eerste stap voor een goed bedrijvenaccountmanagement is het informeren van ondernemers. Dit is vooral belangrijk bij en over projecten die effect hebben op ondernemers. Bij grotere projecten, zoals energieopweklocaties, de N65 en PHS, zorgen we ervoor dat ondernemers goed op de hoogte gehouden worden.
- Duidelijkheid verschaffen over procedures
Om de dienstverlening van de gemeente te verbeteren gaan wij procedures duidelijker communiceren naar ondernemers. Hierbij wordt het bedrijvenaccountmanagement ingezet als schakel tussen de gemeente en ondernemers. Waar mogelijk maken we processen ook simpeler.
- Vereenvoudiging van regelgeving
Aan de hand van signalen vanuit ondernemers over lokale wet- en regelgeving gaan wij onderzoeken welke regelgeving we kunnen vereenvoudigen.
- Crisisorganisatie evalueren Covid-19
Om goed voorbereid te zijn op een vergelijkbare crisissituatie evalueren we de gemeentelijke processen voor ondernemers samen met ondernemers en richten we snelle processen in die bij een crisis in werking gesteld kunnen worden, zoals frequent contact tussen gemeente en belangenorganisaties.
- Startups faciliteren via de regio
Om startups in Vught goed te kunnen faciliteren, maken wij gebruik van de expertise van de regio Noordoost-Brabant (RNOB). De RNOB kan niet alleen een expertiseloket zijn voor startende ondernemers, maar hen ook op weg helpen en wijzen op regelingen zoals Stimulering van Innovatie in de Regio (SIR).

Ruimte voor ondernemers

- Ruimtebehoefte onderzoek uitvoeren onder alle lokale bedrijven
Wij brengen met dit onderzoek de ruimtebehoefte kwantitatief en kwalitatief in beeld van alle ondernemers in onze gemeente.

Goed georganiseerde ondernemers

- Structureel overleg met de ondernemerscollectieven
In deze structurele overleggen bespreken we ieder kwartaal relevante uitdagingen en ontwikkelingen. Ieder jaar bespreken we hier ook de voortgang van de beleidsdoelen.
- Informeren over en aansluiten van ondernemers bij regionale en landelijke projecten en subsidies
De regio Noordoost-Brabant, de provincie en het Rijk bieden allerlei kansen met regelingen en projecten voor ondernemers, zoals de regiodeal. Voor ondernemers zijn de wegen hiernaartoe of het kennis nemen ervan lastig. Als gemeente gaan we onze ondernemers informeren over de projecten en regelingen die bij ons bekend worden en waar nodig en mogelijk spelen we een faciliterende rol.

- Structurele bijeenkomsten met ondernemers per economisch gebied

Naast de gesprekken met de ondernemerscollectieven gaan we als gemeente ook het gesprek aan met de ondernemers per economisch gebied. Op deze wijze vangen wij, naast het actieve accountmanagement, meer signalen op en zoeken wij actief de samenwerking met de ondernemers.

Aantrekkelijk werkgeverschap

- Lokale partijen bekendmaken bij gemeente voor inkoopmogelijkheden

In de inkoopstrategie van de gemeente Vught is meegenomen dat we lokaal in willen kopen waar het kan. Samen met het inkoopbureau Bizob bieden wij ondernemers die samen willen werken met de gemeente Vught de mogelijkheid zichzelf kenbaar te maken via het ondernemersloket, zodat zij bij inkooptrajecten meegenomen kunnen worden. Wij verzorgen ook opvolgende informatieavonden zodat lokale ondernemers geholpen worden om samen te kunnen werken met de gemeente.

- Lokale stageplaatsen stimuleren en lokale werkgeverswaardering vergroten

In samenwerking met de ondernemers en onderwijsinstellingen zetten wij ons in om meer stageplaatsen te creëren. Ook gaan wij vanuit het bedrijvenaccountmanagement aan de slag om onze waardering te uiten voor de lokale werkgevers die zich extra maatschappelijk inzetten met hun werkgeverschap.

4. RECREATIE

4. Recreatie

Het moge duidelijk zijn dat Vught, op een relatief klein oppervlak, rijk is aan prachtige bezienswaardigheden en boeiende activiteiten. Vught zal bij vele Nederlanders mogelijk bekend zijn om het Nationaal Monument Kamp Vught, DePetrus, de Nonnen van Vught en de IJzeren Man. In paragraaf 2.2 staan de recreatieve trekkers van bezoekers naar Vught. Deze zijn gebaseerd op het voorgaande recreatieve beleid *Dit is Vught*.

Deze bezienswaardigheden worden veelal bezocht door toeristen, maar ook voor recreanten uit onze eigen gemeente en omliggende gemeenten is er voldoende aanbod. Vanuit regionale kennisuitwisseling en in samenwerking met Visitbrabant, is een aantal speerpunten benoemd voor een sterke recreatieve sector. Dit zijn, naast een uitgebreid aanbod, ook samenwerking, positionering, vindbaarheid en bereikbaarheid.

Wandelen en fietsen zijn veelvoorkomende vormen van recreatie die de inwoners en doelgroepen van Vught beoefenen. In onze gemeente hebben we een uitgebreid wandel- en fietspadennetwerk dat we in samenwerking met Routebureau Brabant onderhouden en samen met vrijwilligers uitbreiden. Het wandel- en fietsnetwerk is van grote toegevoegde waarde voor de beweegvriendelijkheid van onze gemeente. Met dit provinciale netwerk trekken wij ook wandelaars en fietsers aan uit andere gemeenten. Naast dit netwerk zijn er ook een tal van thematische wandelroutes in en rondom de drie kernen.

Een- of meerdaagse festiviteiten dragen ook bij aan de recreatieve waarde van een gemeente en de aantrekkelijkheid voor inwoners en recreanten uit de regio. De openbaar toegankelijke activiteiten en evenementen in onze gemeente staan in de UIT-agenda op Bezoek Vught (dit wordt Visit Vught).

4.1 Visie

Goede positionering en informatievoorziening

De bestaande verhalen en bezienswaardigheden van Vught bepalen voor een groot deel onze aantrekkingskracht voor bezoekers en onze eigen inwoners. Visitbrabant positioneert Brabant met een aantal hoofdthema's om toeristen te trekken met een uitgebreid aanbod door Noord-Brabant heen. Voor de positionering van Vught als recreatieve locatie gebruiken wij thematische hoofdlijnen die aansluiten op de doelgroepen van Vught. Deze thema's zijn: geschiedenis, natuur en cultuur.

Met de slogan "stilstaan en genieten" willen we bezoekers laten zien wat wij allemaal in huis hebben. In onze gemeente is er een groot aanbod binnen bovenstaande thema's. Bezoekers hebben dan ook de mogelijkheid om meerdere bezienswaardigheden binnen een thema te bezoeken. Ondernemers kunnen hierbij slim hun krachten bundelen.

Het verhaal van Vught zit in de thema's verweven. Zo komen geschiedenis en natuur samen in Linie 1629 en de Zuiderwaterlinie met de aangelegde vestingwerken en de lunetten. Fort Isabella is een voorbeeld van het zichtbaar en beleefbaar maken van onze historie. In het erfgoed in onze gemeente komen de thema's vaak samen. Deze thematische verhaallijnen door onze gemeente heen gaan wij samen met de recreatieve sector beleefbaar maken.

Een sterke positionering en zowel online als fysieke vindbaarheid van het aanbod aan verblijfs- en dagrecreatie zijn van groot belang. Daarom is Visit Vught de website waar inwoners

activiteiten vinden binnen onze gemeente en toeristen een dagbesteding kunnen plannen. Ook faciliteren wij goede informatie over de thematische routes aan wandel- en fietsrecreanten. Vught, Helvoirt en Cromvoirt hebben wandelaars en fietsers veel te bieden binnen de thema's geschiedenis en natuur. Daarin gaan we samenwerken met onze buurgemeenten. Zo kunnen we verhalen en routes met elkaar verbinden.

Als toeristische bestemming is het belangrijk om verschillende soorten overnachtingslocaties te hebben. Vught beschikt over een gevarieerd aanbod in verschillende segmenten. Wij verlenen waar mogelijk medewerking aan ondernemers die kwalitatief hoogwaardige recreatieparken of andersoortige verblijfsaccommodaties willen realiseren en waken voor verloedering. Ook de evenementen in onze gemeente passen bij Vught en haar doelgroepen. Wij hebben kaders en locaties voor evenementen die passen bij Vught.

Een verbonden sector

De gemeente wil een langer verblijf van een recreant stimuleren. Door de thematische verhaallijnen binnen Vught aan elkaar te verbinden, brengen bezoekers meer tijd door in onze gemeente en komen zij zo ook bij onze horeca en winkeliers. Deze ondernemers spelen ook een rol om bezoekers door te verwijzen naar locaties binnen het interesseveld van de bezoekers. Wij stimuleren initiatieven die het recreatieve aanbod beter op elkaar aan laten sluiten in thematische hoofdlijnen. Jaarlijks organiseren wij een bijeenkomst voor de recreatieve sector met als doel de samenwerking van recreatieve organisaties in onze gemeente te stimuleren. Ook schakelen we met onze buurgemeenten over regionale samenwerking om onze recreatieve sectoren te verbinden. Daaruit voortkomende initiatieven worden vervolgens met de sector samen uitgevoerd.

Prettig wandelen en fietsen

Wandelen en fietsen zijn populaire recreatievormen in Vught en omliggende gemeenten. Om dat goed te faciliteren, werken wij aan een uitgebreid wandel- en fietsnetwerk en goede ontsluiting bij aangrenzende gemeenten. Daarbij horen ook goede, toegankelijke faciliteiten in de buitenruimte voor recreanten en inwoners zoals rustplaatsen, afvalbakken en informatieborden.

Om de informatievoorziening in de buitenruimte te vergroten, is het belangrijk dat wij onze toeristische bewegwijzering verbeteren. Dit zorgt voor een betere verkeersstroom van recreanten door onze gemeente.

4.2 Wat gaan we doen?

Goede positionering en informatievoorziening

- Het recreatieve aanbod is online goed vindbaar
Op de websites van Visit Vught en Visitbrabant is onze dagrecreatie goed vindbaar. Hierbij is het belangrijk dat ook de toegankelijkheid van de locaties wordt benoemd. Daarnaast roepen wij organisaties op om hun openbare activiteiten in de UIT-agenda te plaatsen.
- Promotie aan inwoners en toeristen in de regio
Als gemeente dragen wij bij aan passende en gerichte promotie vanuit Visit Vught, bijvoorbeeld gericht op verblijvende toeristen in 's-Hertogenbosch en Tilburg of, bij aanstaande evenementen, gericht op onze eigen inwoners.
- Verstrekken informatie over wandel- en fietsroutes aan bezoekers
Dit doen we zowel fysiek bij de toeristische informatiepunten (TIPs) en bezienswaardigheden als online via Visit Vught.
- Evenementenbeleid opstellen
Dit doen we in samenwerking met de organisatoren en inwoners. Het doel van dit beleid is om passende evenementen georganiseerd te krijgen op geschikte locaties in onze gemeente.

Een verbonden sector

- Periodieke bijeenkomst met de recreatieve en toeristische organisaties
We wensen dat de aanbieders elkaar (beter) leren kennen en samenwerkingen tot stand komen om het recreatieve aanbod beter op elkaar aan te laten sluiten.
- Inzicht besteding toeristenbelasting
Om aan te geven hoe wij als gemeente samen met de ondernemers werken aan een toekomstbestendige recreatieve sector geven wij jaarlijks inzicht in hoe wij gelden inzetten voor de recreatieve sector en hoe dit in verhouding staat tot de geïnde toeristenbelasting.

Goed bereikbaar

- Onderhouden en uitbreiden wandel- en fietsnetwerk
Om de gewenste activiteiten in onze gemeente goed te faciliteren onderhouden we het wandel- en fietsnetwerk en breiden dit uit waar passend bij de recreatieve themalijnen.
- Behouden van goede faciliteiten voor fietsers en wandelaars
Naast een goed onderhouden netwerk zijn ook voldoende faciliteiten als rustplaatsen en routeborden belangrijk voor een prettige fiets- en wandelervaring.
- Toeristisch bebordingsplan opstellen
Wij stellen een toeristisch bebordingsplan op om locaties beter aan elkaar te verbinden, de uniformiteit van borden te vergroten en de vindbaarheid van veel bezochte locaties te verbeteren.

5. WINKELGEBIEDEN

5. Winkelgebieden

In onze gemeente is er een gevarieerd aanbod van winkels en horeca in de winkelgebieden. Het koopstromenonderzoek 2021⁹ laat zien dat de meeste bestedingen in de winkels door lokale klanten gebeuren en hoofdzakelijk voor dagelijks aankopen. Dit slaat op bestedingen bij bijvoorbeeld supermarkt, bakker, slager, groenteboer of drogist. In de regionale detailhandelsvisie van RNOB¹⁰ is opgenomen dat de winkelgebieden in de gemeente Vught hoofdzakelijk een lokale en zeer beperkt regionale functie hebben. Het aanbod van winkelgebieden vormt zich door de tijd naar de behoefte van de consumenten. Naast de dagelijkse detailhandel in de winkelgebieden is er ook een breder aanbod aanwezig dat aansluit op de behoefte van de bezoekers. Het grote voordeel van winkelgebieden met een lokaal verzorgingsgebied is dat zij een loyaal klantenbestand hebben en zich kunnen richten op het gemak voor de bezoeker met een goede bereikbaarheid, parkeren en compleetheid in dagelijks aanbod.

5.1 Visie

De winkelgebieden hebben een gevarieerd aanbod, passend bij de behoefte

Een heldere, evenwichtige en duurzame voorzieningenstructuur is belangrijk voor de leefbaarheid van Vught. Onze inwoners moeten in staat zijn om op korte afstand in hun basis levensbehoefte te voorzien. Voor bezoekers en onze inwoners is het belangrijk dat we levendige kernen houden om in uit te gaan en te kunnen winkelen. Geld dat toeristen besteden, ondersteunt het voorzieningenniveau.

Wanneer wij spreken over de winkelgebieden in onze gemeente dan zijn er een aantal gebieden waar wij als gemeente de winkelfuncties willen concentreren: centrum van Helvoirt, centrum van Vught en het Moleneindplein in Vught. Deze winkelgebieden bevatten de elementen om toekomstbestendig te kunnen zijn met een lokaal verzorgingsgebied. Zij zijn goed bereikbaar en hebben een breed aanbod voor dagelijkse boodschappen. Om deze winkelgebieden gezond te houden staan wij geen nieuwe winkelinitiatieven toe buiten deze winkelgebieden. De bestaande detailhandelszaken buiten deze winkelgebieden kunnen blijven bestaan.

Er is een aantal factoren dat in de komende jaren invloed heeft op de toekomstbestendigheid van de winkelgebieden. De behoefte aan winkelruimte in met name de recreatieve sector (mode, luxe, sport, speelgoed, media en hobby) zal gaan afnemen (gemiddeld circa 7% tot 2030). Dit betekent een blijvende opgave om winkelgebieden goed gevuld te houden. Tegelijkertijd blijven winkelvestigingen buiten centra aantrekkelijk voor ondernemers, bijvoorbeeld op bedrijventerreinen, omdat het vaak goedkoper is. Dit gaan wij tegen om de centra vitaal te houden, met uitzondering van bijvoorbeeld bouwmarkten als passende detailhandel op de bedrijventerreinen. In navolging van de regionale detailhandelsvisie van de RNOB faciliteren wij daarom detailhandel en aangrenzende initiatieven hoofdzakelijk in de winkelgebieden.

Centrumgebieden krijgen een meer evenwichtige functiemix. Tot 2030 wordt nog steeds een sterke groei verwacht van het dagelijks aanbod, zoals supermarkten, versspecialzaken en ambachten. Deze trend volgt de bevolkingsgroei. Door de continue groei van online winkels zal het winkelaanbod in de winkelcentra minder dominant worden. Om bezoekers naar de winkelcentra te trekken is een breed aanbod van meerdere functies gewenst en moeten langdurig

⁹ I&O Research. (2021). *Koopstromenonderzoek 2021*.

https://www.kso2021.nl/downloads/factsheets/KSO2021-factsheet_Vught.pdf

¹⁰ BRO. (2022). *Regionale detailhandelsvisie Agrifood Capital Noordoost-Brabant*.

leegstaande winkelpanden ook ruimte bieden voor andere publieksfuncties, zoals maatschappelijke en/of sociale voorzieningen.

Wij werken waar mogelijk mee aan initiatieven van ondernemers om het winkelgebied aantrekkelijker en bekender te maken voor bezoekers, zoals we met het Centrummanagement van Vught al sinds 2012 doen. Er wordt in onze winkelgebieden al enige tijd gewerkt aan de verbetering van de bezoekersbeleving en er is een gevarieerd aanbod. De ondernemers geven aan dat dit helaas onbekend is bij een behoorlijk deel van de inwoners van onze gemeente. Deze verkiezen andere dorpen en de stad voor hun dagelijkse en niet-dagelijkse winkelbezoeken.

De winkelgebieden moeten goed bereikbaar blijven

Leegstand en wegblijven van bezoekers in winkelgebieden ontstaat door veroudering en verpaupering van de winkelgebieden en doordat de bereikbaarheid in de loop van de tijd verslechtert. De bereikbaarheid van de winkelgebieden in onze gemeente is goed voor bezoekers met de fiets en auto en dit moeten wij zo houden. Er zijn voldoende parkeermogelijkheden in de verschillende winkelgebieden. Ook voor leveranciers moeten deze winkelgebieden goed bereikbaar blijven.

Onze winkeliers zijn op de hoogte van verduurzamingsmogelijkheden

Op dit moment vormen de hoge energieprijzen een probleem voor de ondernemers in de winkelgebieden. Vanuit Den Haag komen er steunmaatregelen voor het mkb aan. Daarnaast is er nog een behoorlijke slag te maken met de verduurzaming van de winkelpanden. Duurzaamheid staat niet hoog op de prioriteitenlijst van huurders. Juist in de winkels is winst te behalen in energieverbruik en CO2-uitstoot. Verduurzaming blijkt echter voor de lokale winkelier vaak nog niet top-of-mind. Zij focussen zich vooral op het draaiend houden van het bedrijf. Hier kunnen wij als gemeente een informerende en stimulerende rol innemen.

De winkelgebieden zijn complementair aan elkaar, niet concurrerend

Voor de toekomstbestendigheid van lokale winkelgebieden is het belangrijk dat de winkelgebieden in een gemeente aansluiten op de behoeften van hun verzorgingsgebied en niet elkaars grootste concurrent zijn. Afstemming en samenwerking tussen de winkelgebieden is in het belang van de winkeliers en het behoud van meerdere aantrekkelijke winkelgebieden.

5.2 Wat gaan we doen?

De winkelgebieden hebben een gevarieerd aanbod, passend bij de behoefte

- Kader langdurig leegstaande winkelpanden
Met dit kader voor bestemmingsplanwijzigingen benoemen we welke alternatieve activiteiten wenselijk zijn in leegstaande winkelpanden.
- Het uitstillingsbeleid handhaven
De benoemde uitstallingen in de actuele Richtlijnen Reclamecriteria Vught zijn de enige uitstallingen in onze winkelgebieden. Door hierop te handhaven verbeteren we de uitstraling van de winkelgebieden.

- Gesprekken voeren met vastgoedeigenaren
Om de winkelgebieden langdurig gevuld te houden, initieert de gemeente gesprekken met de vastgoedeigenaren over kwalitatieve invulling van hun winkelpanden. Hierbij richten wij ons op lokale ondernemers en de uitstraling van de winkelpanden.

De winkelgebieden moeten goed bereikbaar blijven

- Wij bewaken de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de winkelgebieden
Een van de aantrekkingskrachten van de winkelgebieden in onze gemeente is dat er overal gratis geparkeerd kan worden. Ook de bereikbaarheid per fiets en toegankelijkheid voor voetgangers zijn belangrijk om te bewaken. Dit zijn belangrijke aspecten voor winkelgebieden met een lokaal verzorgingsgebied. Bij aanpassingen in de infrastructuur, in het bijzonder PHS en N65, bewaken wij dat tijdens en na de aanpassingen de winkelgebieden goed bereikbaar en toegankelijk blijven voor zowel de consumenten als de leveranciers.

Onze winkeliers zijn op de hoogte van verduurzamingsmogelijkheden

- Faciliteren van verduurzaming winkel- en horecapanden
Wij informeren en adviseren ondernemers over verduurzamingsmogelijkheden. Dit kan bijvoorbeeld door een gezamenlijk inkoopproces te begeleiden en door te informeren over regelingen van andere overheden en uit de regio.
- Ondersteunen bij de Tegemoetkoming Energiekosten-regeling
De gemeente attendeert de ondernemers zodra er landelijke regelingen zijn voor ondernemers in deze energiecrisis.

De winkelgebieden zijn complementair aan elkaar, niet concurrerend

- Structureel overleg faciliteren tussen winkelgebieden
Ons bedrijvenaccountmanagement brengt de verschillende winkelgebieden samen in een overleg om gelijksoortige uitdagingen en kansen te bespreken met elkaar.
- Vertegenwoordiging winkelgebieden onderzoeken
Een ondernemersfonds is een sterke samenwerkingsvorm van ondernemers, zoals te zien is in het centrum van Vught. Wij gaan onderzoeken of een dergelijke organisatievorm ook bij de andere winkelgebieden wenselijk is.
- Samenwerken aan de promotie van de winkelgebieden aan de inwoners
Samen met de winkelgebieden gaan wij vanuit het bedrijvenaccountmanagement aan de slag met promotie van de winkelgebieden aan de inwoners, zodat de inwoners goed op de hoogte zijn van het aanbod en hun dagelijkse boodschappen bij onze eigen winkeliers afnemen.

6. BEDRIJVENTERREINEN

6. Bedrijventerreinen

Onze gemeente heeft 23 hectare aan bedrijventerreinen verdeeld over Helvoirt en Vught. Op deze bedrijventerreinen zit een grote verscheidenheid van bedrijfstypes. Zo'n 37% van alle werkgelegenheid in Noord-Brabant is op een bedrijventerrein gevestigd¹¹. De verscheidenheid aan bedrijven die samen gevestigd zijn op een bedrijventerrein brengt veel verschillende uitdagingen met zich mee.

Er is een sterke vraag naar bedrijfskavels. De vraag is duidelijk groter dan het aanbod. Deze schaarste aan bedrijfskavels is ook regionaal herkenbaar. De bandbreedte van de uitbreidingsvraag in provincie Noord-Brabant in de periode 2022 tot en met 2030 is 888 tot 1.236 hectare bedrijventerrein; beduidend hoger dan eerdere voorspellingen. De krapte duidt op een sterke economie, maar de ruimte is momenteel dusdanig schaars dat bedrijven onvoldoende mogelijkheden hebben om door te groeien. De signalen van onze lokale ondernemers laten zien dat ruimtevraag in de gemeente Vught ook groot is. Zo groot, dat van oudsher in Vught gevestigde bedrijven met een sterke maatschappelijke binding soms zelfs worden gedwongen om naar andere gemeentes te verhuizen om voort te kunnen bestaan. Er is ook op en rondom de bedrijventerreinen ruimtelijke druk vanuit andere opgaven, zoals woningbouw, transitie landbouw, klimaatadaptatie en groen.

6.1 Visie

Gebiedsvisies

In navolging van de nationale en provinciale voorwaarden voor duurzaam ruimtegebruik stemmen we in de regio Noordoost-Brabant het aanbod van werklocaties op elkaar af. Nieuwe ontwikkelingen vinden alleen plaats als de behoefte daaraan in de regio is aangetoond. Het gaat niet alleen om het ontwikkelen van een nieuw bedrijventerrein bij de ruimtevraag. Juist het behoud en de herstructurering van bestaande bedrijventerreinen zijn belangrijke opgaven. Die ontwikkeling staat regionaal, provinciaal en landelijk op de politiek-economische agenda. Ook de behoefteraming bedrijventerreinen stelt dat de herstructurering van bestaande bedrijventerreinen voorrang moet hebben op het ontwikkelen van nieuwe plancapaciteit. Het is belangrijk dat wij als gemeente visies op de verschillende bedrijventerreinen gaan opstellen. In deze visies benoemen wij de factoren voor toekomstbestendige bedrijventerreinen. Door als gemeente te investeren in bestaande terreinen en duidelijke richtlijnen ten aanzien van stedenbouw en beeldkwaliteit op te nemen, krijgen de terreinen een opwaardering. De ruimtelijke kwaliteit en de levensduur van bedrijventerreinen worden hierdoor vergroot.

In deze gebiedsvisies zetten wij in op kwaliteitsverbetering door revitalisering en herstructurering van de huidige bedrijventerreinen. Wij willen dat de bedrijventerreinen langdurig goed gebruikt kunnen worden door ondernemers. Deze gebiedsvisies visies moeten zorgen voor aantrekkelijke, veilige, duurzame en klimaat adaptieve inrichting van bedrijventerreinen waardoor productiviteit toeneemt en men graag op onze bedrijventerreinen wil en kan blijven werken. Andersoortige ruimtelijke wensen, zoals het omzetten van bedrijfswoningen naar reguliere woningen en nieuwe wooninitiatieven vastzittend aan de bedrijventerreinen, worden meegenomen in de gebiedsvisies. In deze gebiedsvisies nemen wij op wat er wel en wat er niet kan op deze vlakken. Dit zal per gebied maatwerk vereisen.

¹¹ Stec Groep. (2022). *Behoefteraming bedrijventerreinen Noord-Brabant*
<https://www.brabant.nl/-/media/6154366182ff4a1db6680e2ada597cfc.pdf>

Voor het langdurig goed laten functioneren van bedrijventerreinen en werklocaties is een goede bereikbaarheid van wezenlijk belang. Dat geldt niet alleen voor de bedrijven, maar ook voor alle bezoekers, gebruikers en dienstverleners van de locatie. Ondernemers op de bedrijventerreinen zijn gebaat bij goede bereikbaarheid van buiten gemeentegrenzen. Veel werkzaamheden bij deze bedrijven zijn namelijk transport georiënteerd. De verkeersstructuur en de ontsluiting van de bedrijventerreinen is historisch gegroeid en daardoor niet altijd optimaal. In de *Mobiliteitsvisie* staat de visie opgenomen over economisch verkeer in onze gemeente. Het is belangrijk om de doorstroom van dit verkeer te bewaken.

Samenwerking

Wij willen op reguliere basis signalen van bedrijven ontvangen die in al onze economische gebieden gevestigd zijn. Daarvoor zijn wij structureel in gesprek met de ondernemerscollectieven. Wij merken dat er winst te behalen valt in de vertegenwoordiging van ondernemers op de bedrijventerreinen. Deze vertegenwoordiging vinden wij van belang omdat de bedrijventerreinen eigensoortige uitdagingen kennen ten opzichte van de andere economische gebieden. Wij ondersteunen dat de ondernemers op de bedrijventerreinen goed vertegenwoordigd worden en wij blijven in contact staan met de ondernemers op de bedrijventerreinen om problemen vroegtijdig te signaleren.

Energie

De energietransitie heeft over de volle breedte van het bedrijfsleven impact. Op de bedrijventerreinen zal de infrastructuur aan energievoorziening er ook anders uit komen te zien. Een duurzame energie-infrastructuur kost noodzakelijke ruimte, ook op de bedrijventerreinen. De gemeentelijke visie op energie staat geformuleerd in de *Nota klimaat en energie*.

6.2 Wat gaan we doen?

Gebiedsvisies

- Ontwikkelen van gebiedsvisies voor de bedrijventerreinen
Door de nog op te stellen gebiedsvisies voor de bedrijventerreinen kunnen we deze toekomstbestendig maken. In deze gebiedsvisies gaan we per terrein in op onder andere de ruimtelijke, economische en duurzaamheidsvisie.
- Bewaken van de bereikbaarheid
Wij nemen een actieve rol in om ondernemers te informeren zodra projecten effect gaan hebben op een bedrijventerrein en proberen hen zo goed mogelijk bereikbaar te houden.

Samenwerking

- Belangenbehartiging van de bedrijventerreinen bij de ondernemerscollectieven onderbrengen
Dit vinden wij van belang omdat bedrijventerreinen andere uitdagingen kennen ten opzichte van de andere economische gebieden. Hierin gaat ons bedrijvenaccountmanagement een verbindende rol tussen de ondernemers en de collectieven spelen.

Energie

- Toetsen toekomstbestendigheid bestaande bedrijventerreinen met mogelijkheden tot verduurzamen

Wij gaan de toekomstbestendigheid van onze bedrijventerreinen toetsen en aanbevelingen daarover opvolgen. Hierbij kunnen huidige knelpunten en wensen, de staat van het vastgoed en de infrastructuur geanalyseerd worden. Een ander aspect hierbij is de veiligheid van de bedrijventerreinen. De veiligheid toetsen we aan de hand van meldingen van de afgelopen jaren en een inventarisatie van het veiligheidsgevoel van de ondernemers op de bedrijventerreinen. Vaak kunnen bij de revitalisering van een bedrijventerrein onderhoud- en verduurzamingswerkzaamheden aan en rondom de panden in gezamenlijkheid door gemeente en ondernemers worden uitgevoerd.

7. BUITENGEBIED

7. Buitengebied

Het buitengebied behelst een groot oppervlak van de gemeente Vught. De agrarische sector en transport intensieve bedrijven zijn belangrijke economische dragers en verschaffen veel werkgelegenheid. Daarnaast biedt het buitengebied, vanwege de verschillende recreatiegebieden, aan de hele regio ruimte om te sporten, recreëren en verblijven.

De uitdagingen voor ondernemers nemen toe in het buitengebied. De bedrijfsactiviteiten van zowel agrariërs als transportbedrijven moeten toekomstbestendiger worden. Bovendien is het ruimtelijke vraagstuk in het buitengebied niet alleen van economische aard, maar spelen waterberging, natuurontwikkeling en recreatie daarin ook een rol. Hiertussen moet een goede balans gecreëerd worden. Er komt ook veel bepalende wet- en regelgeving op de agrariërs af in deze tijd. De gemeente Vught stelt vanaf 2023 een aantal jaar een accountmanager buitengebied aan als gespecialiseerde gesprekspartner voor deze ondernemers en hun uitdagingen. Deze ondernemers moeten met hun bedrijf bijvoorbeeld gaan diversifiëren, uitbreiden of een omschakeling naar een andere bedrijfsvorm maken. De accountmanager vormt de schakel tussen de agrarische ondernemers en het landelijke, provinciale en lokale beleid voor de agrarische sector.

7.1 Visie

Ruimte om te ondernemen

De agrarische sector is volop in beweging en er komt veel op agrarische ondernemers af. Belangrijk is om als gemeente contact met de sector te houden en wensen en kansen binnen de sector te inventariseren. Hier verbindt de gemeente Vught haar agrariërs ook graag aan andere relevante organisaties zoals Agrifood Capital, Duinboeren en ZLTO. Zij kunnen ondersteunend zijn om tot (nieuwe) kansen te komen. Bijvoorbeeld het project 'Proeftuinen' van Agrifood Capital verbindt wetenschappers, boeren, productontwikkelaars, voedselverwerkers, opleiders, studenten, chefs en retailers om samen nieuwe concepten voor ketens en systemen te ontwikkelen. De verwachting is dat er meer agrarische ondernemers zullen innoveren, hierbij ligt de nadruk op een natuurinclusieve, duurzame en circulaire werkwijze. Daarnaast zullen er ook agrariërs zijn die zich bijvoorbeeld inschrijven op een stoppersregeling wanneer zij vooraf een beter beeld hebben van de kansen die er liggen.

Een van de huidige uitdagingen voor de agrariërs is het vinden van vruchtbare gronden voor de landbouw en veeteelt. Een uitdaging die regionaal erkent wordt, is de afname van gezonde landbouwgronden als gevolg van te intensief gebruik van die gronden. Hierdoor blijft er weinig vruchtbare landbouwgrond over voor de lokale agrariërs om te huren of pachten. Wij willen voldoende vruchtbare grond beschikbaar houden voor toekomstbestendige agrarische bedrijfsactiviteiten.

Goed ontsloten buitengebied

In het buitengebied zijn door de tijd heen een aantal transport intensieve bedrijven gegroeid die niet op een ideale locatie zitten. Niet om door te groeien naar toekomstbestendige ondernemingen en niet qua ontsluiting voor hun transporten. Hierdoor zijn er ook veel transportbewegingen door de kernen Helvoirt en Cromvoirt. Dit terwijl we deze kernen juist willen ontsien van frequent zwaar transport, zoals benoemd is in de *Mobiliteitsvisie*. Deze bedrijven passen beter op bedrijventerreinen, dit erkennen zij zelf ook. Wij helpen bedrijven die niet verder

kunnen ontwikkelingen op hun huidige locaties zoeken naar nieuwe locaties, al dan niet buiten de gemeentegrenzen.

De ontsluiting van bedrijven in het buitengebied door de dorpskernen heen is een uitdaging voor zowel ondernemers als inwoners. De bedrijven die transport intensieve werkzaamheden verrichten zoeken naar vernieuwingen op transportgebied. Een van de mogelijke toekomstbestendige transportvormen is elektrisch vervoer. Dit vormt ook mogelijke vermindering van overlast in de kernen, doordat dit een laag geluidsniveau en nul uitlaatemissies kent. Omdat hier meerdere voordelen aan zitten, is het belangrijk om als gemeente deze ontwikkelingen in de gaten te houden, zodat wij tijdig kunnen meedenken in de plannen van de ondernemers voor onder andere energieopwekking voor eigen elektrisch transport.

Energie

Voor de opwekking van meer energie in de gemeente Vught kunnen ook bedrijven aan de lat komen te staan. In het buitengebied zijn er veel gronden en grote bedrijfsgebouwen die potentieel interessant zijn voor energieopwekking. De gemeentelijke visie op energie staat geformuleerd in de *Nota klimaat en energie*. Als gemeente willen wij dat ondernemers over de aanpak van de energieopgave goed geïnformeerd worden en vroeg in het proces samen optrekken om de mogelijk- en onmogelijkheden te bekijken voor energieopwekking op hun bedrijfskavels.

7.2 Wat gaan we doen?

Ruimte om te ondernemen

- Begeleiden van bedrijven naar een nieuwe locatie
Zodra uit het ruimtebehoefte onderzoek, uit het hoofdstuk “Dienstverlening”, blijkt dat bedrijven niet uit kunnen breiden op de huidige locatie, dan proberen wij ze te helpen aan een geschikte en beschikbare plaats binnen of buiten onze gemeente om de lokale ondernemers te behouden. Hierbij maken we gebruik van ons regionale netwerk om een passende plaats te vinden. Indien mogelijk, gaan wij met actief accountmanagement deze ondernemers begeleiden naar een beter passende plaats.
- Pachtbeleid
We herijken het pachtbeleid met een participatietraject waarbij de agrariërs uitgenodigd worden. In dit beleid vragen we ook aandacht voor de toekomstbestendigheid en vruchtbaar houden van de agrarische gronden.
- Meewerken aan passende vormen van ondernemen in het buitengebied
De gemeente werkt mee aan initiatieven van ondernemers die hun onderneming willen voortzetten en toekomstbestendig willen maken door bedrijfsactiviteiten te wijzigen die passend zijn in het buitengebied. Dit gebeurt in samenhang met de kaders uit het *VAB-beleid*.

Goed ontsloten buitengebied

- Onderzoeken ontsluiting ondernemers buitengebied
In navolging van de mobiliteitsvisie gaan wij onderzoeken of er voldoende ontsluiting is voor de ondernemers in het buitengebied. Vervolgens gaan wij samen met de ondernemers kijken naar de mogelijke en wenselijke maatregelen om dit gebied langdurig bereikbaar te houden.
- Faciliteren van lokale opwekking bij ondernemers voor elektrisch transport
Zodra duidelijk is welke aanpassingen er nodig zijn bij de bedrijven voor opwekking en opslag van energie, gaan we kijken hoe dit mogelijk gemaakt kan worden in de bestemmingsplannen.

Energie

- Grondeigenaren betrekken bij energietransitie
Ondernemers worden tijdig geïnformeerd over en betrokken bij het proces van de energietransitie. Wij gaan de dialoog aan met ondernemers over mogelijke locaties voor energieopwekking.

8. ACTIEPLAN 2023-2026

8. Actieplan 2023 – 2026

Van ambitie naar actie

De acties die in het beleidsstuk genoemd zijn, zijn opgenomen in het overzicht op de volgende pagina's. Ze staan op volgorde van prioriteit per economisch gebied en thema. Veel van de activiteiten in het actieplan vragen meerdere jaren werk en budget. Belangrijk is dat we activiteiten beoordelen op wat zij naar verwachting bijdragen aan het behalen van de doelen.

8.1 Planning economische acties

Veel acties bestempelen wij als het basisniveau aan taken die wij als gemeente noodzakelijk achten om uitvoering te kunnen geven aan de economische visie van Vught. Daarnaast kunnen wij meer maatwerk leveren aan ondernemers en de lokale situatie. De acties in de kolommen “extra” zijn acties waarmee wij extra inzet gaan plegen om ondernemers in Vught te faciliteren.

8.2 Meetbaar

Ieder jaar gaan we bekijken wat de acties zijn die opgepakt moeten worden uit het actieplan plus wat er voor nodig is aan inspanning en budget om de actie uit te voeren. Op die manier evalueren we jaarlijks ook het actieplan.

Mkb-vriendelijkste gemeente

De verbetering van het ondernemersklimaat maken we meetbaar door middel van deelname aan de enquête ‘mkb-vriendelijkste gemeente’. We gaan in overleg over de aanbevelingen daaruit in het reguliere overleg met de ondernemerscollectieven.

Indicatoren

Om de voortgang van dit beleidsplan te rapporteren aan de gemeenteraad nemen we vanaf 2024 de volgende indicatoren op in de begroting:

- Aantal contacten door het bedrijvenaccountmanagement
- Aantal unieke websitebezoeken van Visit Vught
- De score van het ondernemersklimaat vanuit de tweejaarlijkse enquête ‘mkb-vriendelijkste gemeente’

Basisniveau

Dienstverlening

Communicatie over gemeentelijke projecten die ondernemers raken

Structureel overleg met de ondernemerscollectieven

Informeren over en aansluiten van ondernemers bij regionale en landelijke projecten en subsidies

Structurele bijeenkomsten met ondernemers per economisch gebied

Recreatie

Het recreatieve aanbod is online goed vindbaar

Faciliteren informatie over wandel- en fietsroutes aan bezoekers

Evenementenbeleid opstellen

Periodieke bijeenkomst met de recreatieve en toeristische organisaties

Onderhouden en uitbreiden wandel- en fietsnetwerk

Behouden van goede faciliteiten voor fietsers en wandelaars

Winkelgebieden

Het uitstallingsbeleid handhaven

Wij bewaken de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de winkelgebieden

Structureel overleg faciliteren tussen winkelgebieden

Ondersteunen bij de Tegemoetkoming Energiekosten-regeling

Bedrijventerreinen

Ruimtebehoefte onderzoek uitvoeren onder alle lokale bedrijven

Ontwikkelen van gebiedsvisies voor de bedrijventerreinen

Bewaken van de bereikbaarheid

Belangenbehartiging van de bedrijventerreinen bij de ondernemerscollectieven onderbrengen

Buitengebied

Grondeigenaren betrekken bij energietransitie

Onderzoeken ontsluiting ondernemers buitengebied

Maatwerk

Dienstverlening

Lokale partijen bekendmaken bij gemeente voor inkoopmogelijkheden

Crisisorganisatie evalueren Covid-19

Duidelijkheid verschaffen over procedures

Lokale stageplaatsen stimuleren en lokale werkgeverswaardering vergroten

Recreatie

Promotie aan inwoners en toeristen in de regio

Toeristisch bebodingsplan opstellen

Winkelgebieden

Kader langdurig leegstaande winkelpanden

Vertegenwoordiging winkelgebieden onderzoeken

Faciliteren van verduurzaming winkel- en horecapanden

Bedrijventerreinen

Begeleiden van bedrijven naar een nieuwe locatie

Toetsen toekomstbestendigheid bestaande bedrijventerreinen met mogelijkheden tot verduurzamen

Buitengebied

Meewerken aan passende vormen van ondernemen in het buitengebied

Extra

Dienstverlening

Startups faciliteren via de regio

Onderzoek naar belemmerende regelgeving

Recreatie

Inzicht besteding toeristenbelasting

Winkelgebieden

Gesprekken voeren met vastgoedeigenaren

Samenwerken aan de promotie van de winkelgebieden voor de inwoners

Buitengebied

Faciliteren van lokale opwekking bij ondernemers voor elektrisch transport